

POLSKA GEOTERMALNA ASOCJACJA

POLISH GEOTHERMAL ASSOCIATION

30-059 Kraków, Al. Mickiewicza 30 paw B3, pok. 206, POLAND
Tel. +48 12 6173413, Fax. +48 12 6173113, e-mail: zimny@imir.agh.edu.pl

Profesor Jan Szyszko – promotor geotermii w Polsce

(artykuł nie został przyjęty do druku)

„...Dnia 9 października 2019 roku odszedł do Wieczności sp. profesor Jan Szyszko, patriota, miłośnik przyrody, badacz, nauczyciel akademicki, społecznik. Współtwórca nowej polityki energetycznej Polski. Promotor i orędownik rozwoju wykorzystania energetycznego geotermii...”

Tak brzmiały główne słowa ostatniego pożegnania Profesora przez oddane Mu i wdzięczne środowisko naukowe i techniczne Stowarzyszenia Polska Geotermalna Asocjacja im. prof. Juliana Sokołowskiego.

Dwaj Ojcowie polskiej geotermii

Głównym obszarem działalności naukowej i praktycznej profesora Szyszko był szeroko rozumiany problem roli człowieka w otoczeniu przyrodniczym koncepcji zrównoważonego rozwoju świata i Polski. Jako naukowiec znakomicie diagnozował problemy międzynarodowe i krajowe w aspekcie sprzecznych koncepcji Unii Europejskiej w wielu dziedzinach. Także w energetyce.

To dzięki wieloletniej znajomości i współpracy z profesorem J. Sokołowskim w pracach Parlamentu w 2001 r. – powstał projekt pierwszej w Polsce „Ustawy o racjonalnym wykorzystaniu odnawialnych zasobów energii”; w której szczególną rolę przypisano własnym zasobom geotermalnym – z uwagi na ich potencjał energetyczny, przekraczający przeszło 150 krotnie roczne potrzeby kraju.

Profesor był o tym przekonany i wielokrotnie podczas ważnych konferencji krajowych i zagranicznych, a także w Parlamencie podkreślał rolę i znaczenie tego szczególnego bogactwa narodowego w rozwoju Polski. Wyjątkowego, ponieważ jest jedynym z OZE, praktycznie niewyczerpywalnym zasobem energii, dostarczającym w sposób ciągły ciepło, o określonej charakterystyce energetycznej. Własnym, polskim.

Strategiczne decyzje dla Polski

Nie byłoby dziś dyskusji i zainteresowania geotermią w Polsce, gdyby nie fundamentalne badania i decyzje uczonych oraz polityków. Pierwsi, z profesorem J. Sokołowskim tworzyli od pół wieku podwaliny naukowe i wdrożeniowe w celu odkrycia dla Polski i powszechnej świadomości Polaków, nieznanych dotąd pojęć jak: geotermia, energetyka geotermalna.

POLSKA GEOTERMALNA ASOCJACJA

POLISH GEOTHERMAL ASSOCIATION

30-059 Kraków, Al. Mickiewicza 30 paw B3, pok. 206, POLAND

Tel. +48 12 6173413, Fax. +48 12 6173113, e-mail: zimny@imir.agh.edu.pl

Stało się to przede wszystkim, dzięki otwarciu i dostępowi do tworzonych mediów katolickich, Radia Maryja i Telewizji Trwam. To tam przez wiele lat, dzięki jedynej możliwości w publicznych mediach, ojciec polskiej geotermii profesor J. Sokołowski z zespołem współpracowników – przekazywali prawdę o posiadanych zasobach energetycznych kopalnych i odnawialnych, ich potencjale energetycznym, możliwościach wykorzystania dla dobra Ojczyzny.

To oni przedstawiali możliwą nową wizję rozwoju gospodarczego i społecznego Polski w XXI wieku, państwa niezależnego i samowystarczalnego energetycznie, kształtującego swój rozwój na własnych siłach, opracowaniach, badaniach i zasobach surowcowych.

Współpracowali w tym programie powszechnej edukacji ekologicznej i geotermalnej z profesorem J. Szyszko, wielokrotnym ministrem środowiska - dzięki pomocy i wsparciu dzieł tworzonych wokół Radia Maryja.

Byli za to ośmieszani, krytykowani i dyskryminowani w swoich środowiskach naukowych i zawodowych; w PAN i Uczelniach wyższych. Niektórym zablokowano drogę do awansów, do tytułów profesorskich. Byli przecież „moherami” zaangażowanymi w rozwój „imperium toruńskiego”.

Ale nauka, prawda i wiara to jedność; traktowana integralnie, powoli przebijała pancerny mur ignorancji i obcej nam wtedy polityki energetycznej państwa, zakładającą trwałą zależność surowcową i energetyczną ze Związkiem Radzieckim, potem Rosją.

Ten monopol destrukcji i sprzeciwu wobec polskiej geotermii złamała osobista decyzja ówczesnego Prezydenta RP Lecha Wałęsy, który podczas pobytu w Doświadczalnej Stacji Geotermalnej PAN w Bańskiej Niżnej, zbudowanej przez prof. J. Sokołowskiego i Jego Zespół – poparł inicjatywę budowy i sfinansowania geotermalnego systemu ciepłowniczego z Bańskiej do Zakopanego, największego jak dotąd w Europie.

Tak powstało potem, pierwsze w Polsce komercyjne Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej „Geotermia Podhalańska” S. A. o łącznej mocy grzewczej około 90 MWt – wielokrotnie wizytowane przez Profesora Szyszko.

Geotermia Toruń

Naturalnym pomysłem na kolejne ważne zastosowanie geotermii w Polsce (po Bańskiej/1992; Pyrzycach/1996; Mszczonowie/2001; Uniejowie/2006; Stargardzie Szczecińskim/2012; Poddębicach/2013) była propozycja krakowskiego środowiska naukowego przedstawiona oficjalnie przez prof. J. Sokołowskiego kierownictwu Radia Maryja i TV Trwam – możliwej budowy wielofunkcyjnego kompleksu geotermalnego w Toruniu; dla potrzeb balneologii,

POLSKA GEOTERMALNA ASOCJACJA

POLISH GEOTHERMAL ASSOCIATION

30-059 Kraków, Al. Mickiewicza 30 paw B3, pok. 206, POLAND

Tel. +48 12 6173413, Fax. +48 12 6173113, e-mail: zimny@imir.agh.edu.pl

rekreacji i wypoczynku, a także ciepłowniczych (ogrzewanie, wentylacja, klimatyzacja, chłód) nie tylko dla Kampusu Uczelnianego, Wyższej Szkoły Kultury Społecznej i Medialnej, zaplecza, ale również miasta Toruń.

O katorżniczej drodze wszystkich ludzi dobrej woli, w realizacji tego śmiałego, innowacyjnego na skalę europejską przedsięwzięcia dla dobra młodzieży studiującej, Uczelni promującej polskie rozwiązania w geotermii, a także modernizacji miejskiego systemu ciepłowniczego PEC Toruń (wtedy właściciel EDF, Francja) blokowanemu przez ówczesnych decydentów – nie warto pisać. Wszyscy to znamy. To skandal, że ta inwestycja od kilkunastu lat nie funkcjonuje. Trzeba ją wreszcie zakończyć!

W zamyśle autorów miała to być wizytówka polskiej nauki i technologii energetycznych w geotermii, promowana następnie z Torunia na kraj i świat.

Czy to przypadek, czy przemysłana strategia?

To zasadnicze pytanie z Testamentu profesora J. Szyszki (Nasz Dziennik, 16 październik 2019) naturalnie nasuwa się na ten ogromny, wieloletni obszar działalności naukowej, publikacyjnej, wdrożeniowej i społecznej obu Profesorów; wizjonerów działających pro publico bono.

Komu nadal zależy na blokowaniu rozwoju wykorzystania energii geotermalnej w likwidowaniu spalania i niskiej emisji, smogu, modernizacji miejskich systemów ciepłowniczych, oszczędności kopalin i energii; poprawie jakości środowiska naturalnego – powietrza, wody, ziemi; wzorcowym dla Europy „Zielonym Ładzie z Polski”; zrównoważonym rozwoju gospodarczo-społecznym gmin, powiatów i całej Polski – o co zabiegał profesor Sokołowski, profesor Szyszko i dziś my, wszyscy.

Przejdźmy zatem in gremio, do realizacji strategicznych planów i decyzji ministra J. Szyszko i Rządu premier B. Szydło – przedstawionych i przyjętych na Światowej Konferencji Klimatycznej COP21 w 2015 roku w Paryżu.

Tam właśnie Zespół Negocjacyjny miał wizję i odwagę przedstawić zebrany, własną, oryginalną, twórczą i innowacyjną koncepcję rozwoju gospodarczo-ekologicznego Świata, Europy i Polski. Podczas Szczytu Klimatycznego profesor J. Szyszko przekonał większość delegacji rządowych do nowatorskich wyników badań własnych, Współpracowników i Jego Szkoły Naukowej; nowej filozofii rozwoju energetyki w Polsce – która zakładała rozwój oparty na wiedzy, prawdzie i własnych surowcach energetycznych (kopaliny, czyste technologie; odnawialne zasoby – geotermia, biopaliwa, energia wód).

POLSKA GEOTERMALNA ASOCJACJA

POLISH GEOTHERMAL ASSOCIATION

30-059 Kraków, Al. Mickiewicza 30 paw B3, pok. 206, POLAND

Tel. +48 12 6173413, Fax. +48 12 6173113, e-mail: zimny@imir.agh.edu.pl

Te zasadnicze zmiany w dotychczasowych ustaleniach, zdefiniowały nowy model energetyczny Polski na lata 2015-2022, znany jako „mix energetyczny Szyszki” – który zakłada możliwość samowystarczalność i niezależność energetyczną z własnych, zasobów i nośników energii.

Konsekwencją zmiany było opracowanie przez PGA wraz z Ministerstwami: Środowiska, Energii i Rozwoju „Programu rozwoju wykorzystania potencjału geotermalnego w Polsce”, zatwierdzonego przez Rząd w 2017 roku, do realizacji jako Strategiczny Program Rządowy.

W ten sposób spełniły się wieloletnie oczekiwania zainteresowanych gmin, samorządów i biznesu, na zasadniczą zmianę w dotychczasowym traktowaniu energetyki geotermalnej, w bilansie energetycznym kraju; możliwości zrównoważonego rozwoju miast małych, średnich i dużych.

Niestety w okresie realizacji Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju 2015-2020 - nie powstała żadna nowa ciepłownia geotermalna; ani jeden megawat mocy geotermalnej nie zastąpił spalania w innych miastach!

Oceniając negatywnie realizację rządowego programu geotermalnego, trzeba zapytać słowami arcybiskupa profesora Kazimierza Majdańskiego z publikacji książkowej Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego z 2004 r.: „... Dlaczego odkrycia polskiej nauki i techniki w geotermii nie są promowane i wdrażane? Czyżby Polska nie miała prawa odrodzić się pod każdym względem, także ekonomicznym? Przecież zdrowa ekonomia także służy ładowi moralnemu i rodzinie...”

I cóż. Dzisiaj ponownie trzeba zadać pytanie Profesora Szyszki: „czy to jest przypadek... czy jakaś działalność zamierzona...?”

Prof. n. dr hab. inż. Jacek Zimny
Przewodniczący Polskiej Geotermalnej Asocjacji
im. prof. Juliana Sokołowskiego
Narodowa Rada Rozwoju przy Prezydencie RP